

Date: 23rd March-2025

HARAKATDAGI UMID: KORMAK MAKKARTINING 'YO'L' ASARIDA
YO'LNING RAMZIY MA'NOSI

Madina Radjabova

Buxoro Davlat Universiteti, Tayanch doktoranti

m.r.radjabova@buxdu.uz

Annotatsiya: Kormak Makkartining "Yo'l" romani apokaliptik manzara orqali ota va o'g'ilning umid va insoniylikni saqlashga intilishini tasvirlaydi. Ushbu maqola asardagi yo'lning ramziy ma'nosini chuqur tahlil qiladi. Yo'l nafaqat geografik joy, balki qahramonlarning ma'naviy va axloqiy sayohati, doimiy harakat, umid izlash va o'limga qarshi kurash ramzi sifatida namoyon bo'ladi. Maqolada yo'lning turli talqinlari, uning insoniyat ahvoli va axloqiy tanlovlar bilan bog'liqligi o'rganiladi. Shuningdek, McCarthyning uslubi va tilining yo'lning ramziy ma'nosini kuchaytirishdagi roli ham ko'rib chiqiladi.

Kalit So'zlar: Kormak Makkarti, "Yo'l", apokalipsis, ramz, yo'l, otalik, umid, axloq, sayohat, insoniylik.

Kormak Makkartining "Yo'l" (2006) romani¹ post-apokaliptik adabiyotning eng ta'sirli namunalaridan biri hisoblanadi. Asar, noma'lum halokatdan keyin xarob bo'lgan Amerikada ota va o'g'ilning janubga tomon sayohatini tasvirlaydi. Kormak Makkartining o'ziga xos uslubi, keskin manzaralari va qahramonlarning ichki dunyosiga chuqur kirib borishi asarni o'quvchilar uchun unutilmas tajribaga aylantiradi. Asarda yo'l nafaqat jismoniy makon, balki qahramonlarning ma'naviy va axloqiy sayohati ramzi sifatida muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqola "Yo'l" asarida yo'lning ramziy ma'nosini tahlil qilishga bag'ishlangan.

Yo'lning geografik va mavhum ma'nosi: "Yo'l" asarida yo'l birinchi navbatda geografik makon sifatida namoyon bo'ladi. Ota va o'g'il noma'lum sabablarga ko'ra xarob bo'lgan Amerikada janubga tomon sayohat qilishadi. McCarthyning tasvirida yo'l - bu vayronagarchilik, xavf-xatar va umidsizlik bilan to'la joy. Qahramonlar doimiy ravishda ochlik, sovuq va boshqa tirik qolganlar tomonidan bo'ladigan xavf-xatarlarga duch kelishadi. Yo'lning geografik ma'nosi ularning jismoniy kurashini aks ettiradi.

Shu bilan birga, yo'l mavhum ma'noga ham ega. U qahramonlarning ma'naviy sayohatini, umid izlash va o'limga qarshi kurashini ramziy ifodalaydi. Yo'lda harakatlanish - bu doimiy o'zgarish, yangi qiyinchiliklarga duch kelish va o'z insoniyligini saqlab qolish uchun kurashish demakdir².

Umid va chorasizlik ramzi: Yo'l asarda umid va chorasizlik o'rtasidagi doimiy kurashni aks ettiradi. Ota va o'g'il doimiy xavf ostida yashashsa ham, ular umidni saqlab qolishga harakat qilishadi. Yo'l ularga yangi imkoniyatlar, yangi oziq-ovqat manbalari va

¹ McCarthy, Cormac. The Road. Alfred A. Knopf, 2006.

² Jarrett, Robert L. Cormac McCarthy. Twayne Publishers, 1997.

Date: 23rd March-2025

boshqa insonlar bilan uchrashish imkoniyatini beradi. Biroq, yo'lning o'zi ham ularni chorasizlikka solishi mumkin. Vayronagarchilik, o'lik tanalar va boshqa dahshatli manzaralar ularning umidini so'ndirishi mumkin.

Otaning o'g'liga bo'lgan muhabbati va uni himoya qilishga bo'lgan qat'iyati umidning asosiy manbai hisoblanadi. Ota o'g'lini "olovni ko'tarib yuruvchi" deb ataydi, bu esa o'g'ilning kelajak umidini ramziy ifodalaydi.

Axloqiy tanlovlar va insoniylikni saqlash: "Yo'l" asarida qahramonlar doimiy ravishda axloqiy tanlovlar oldida turishadi³. Ochlik, xavf-xatar va umidsizlik ularni insoniylikdan voz kechishga undashi mumkin. Ota o'g'lini himoya qilish uchun zo'ravonlikka murojaat qilishga majbur bo'ladi. Biroq, u har doim o'g'lida insoniylikni saqlab qolishga harakat qiladi. U o'g'liga rahm-shafqat, adolat va boshqalarga yordam berishning muhimligini o'rgatadi.

Yo'lda uchratgan boshqa insonlar ularning axloqiy tanlovlariga ta'sir qiladi. Ba'zi insonlar yordam berishga tayyor bo'lishsa, boshqalari zo'ravon va shafqatsiz bo'lishadi. Ota va o'g'il o'zlarining insoniylikni saqlab qolish uchun doimiy kurash olib borishadi.

Kormak Makkartining uslubi va tilining ta'siri: Kormak Makkartining o'ziga xos uslubi va tili "Yo'l" asarining ramziy ma'nosini kuchaytirishda muhim rol o'ynaydi. Uning qisqa jumalari, takrorlanish va dialoglardan foydalanishi asarga keskinlik va realistiklik qo'shadi. Kormak Makkartining tasvirlari juda yorqin va aniq, bu esa o'quvchini apokaliptik dunyoning dahshatli manzaralariga olib kiradi.

Kormak Makkartining tili oddiy, ammo kuchli. U o'z qahramonlarining ichki dunyosini tasvirlashda juda mohir. Ota va o'g'ilning o'zaro munosabatlari, ularning qo'rquvlari va umidlari o'quvchi uchun juda ta'sirli bo'ladi.

Xulosa

Kormak Makkartining "Yo'l" asarida yo'l nafaqat geografik makon, balki qahramonlarning ma'naviy va axloqiy sayohati ramzi sifatida namoyon bo'ladi. Yo'l umid va chorasizlik, axloqiy tanlovlar va insoniylikni saqlash uchun kurashni aks ettiradi. Kormak Makkartining o'ziga xos uslubi va tili asarning ramziy ma'nosini kuchaytiradi va uni post-apokaliptik adabiyotning eng ta'sirli namunalaridan biriga aylantiradi. "Yo'l" bizga insoniyatning eng yomon va eng yaxshi tomonlarini ko'rsatadi va umid, muhabbat va insoniylikni saqlashning ahamiyatini eslatadi.

Kormak Makkartining "Yo'l" romani post-apokaliptik adabiyotning eng ta'sirli asarlaridan biri bo'lib, ota va o'g'ilning xarob bo'lgan dunyoda umid va insoniylikni saqlashga intilishini tasvirlaydi⁴. Yo'l, bir tomondan, vayronagarchilik, xavf-xatar va umidsizlik bilan to'la jismoniy makon bo'lsa, ikkinchi tomondan, umid izlash, o'limga qarshi kurash va insoniylikni saqlab qolish uchun doimiy harakatning ramzi hisoblanadi.

³ Bloom, Harold, ed. Cormac McCarthy. Chelsea House Publishers, 2009.

⁴ Luce, Dianne C. Reading the World: Cormac McCarthy's Tennessee Fiction. Mercer University Press, 2009.

Date: 23rd March-2025

Ushbu asarda yo'ning ramziy ma'nosi umid va chorasizlik o'rtasidagi doimiy kurashni aks ettirishi ta'kidlanadi. Ota va o'g'il doimiy xavf ostida yashashsa ham, ular umidni saqlab qolishga harakat qilishadi. Otaning o'g'liga bo'lgan muhabbati va uni himoya qilishga bo'lgan qat'iyati umidning asosiy manbai hisoblanadi. Yo'l ularga yangi imkoniyatlar, oziq-ovqat manbalari va boshqa insonlar bilan uchrashish imkoniyatini beradi. Biroq, yo'ning o'zi ham ularni chorasizlikka solishi mumkin. Vayronagarchilik, o'lik tanalar va boshqa dahshatli manzaralar ularning umidini so'ndirishi mumkin.

Bundan tashqari, asarda qahramonlarning axloqiy tanlovlari va insoniylikni saqlash uchun kurashlari tahlil qilinadi. Ochlik, xavf-xatar va umidsizlik ularni insoniylikdan voz kechishga undashi mumkin. Ota o'g'lini himoya qilish uchun zo'ravonlikka murojaat qilishga majbur bo'ladi. Biroq, u har doim o'g'lida insoniylikni saqlab qolishga harakat qiladi. U o'g'liga rahm-shafqat, adolat va boshqalarga yordam berishning muhimligini o'rgatadi.

Kormak Makkartining qisqa jumalari, takrorlanish va dialoglardan foydalanishi asarga keskinlik va realistiklik qo'shadi. Kormak Makkartining tasvirlari juda yorqin va aniq, bu esa o'quvchini apokaliptik dunyoning dahshatli manzaralariga olib kiradi.

Xulosa qilib aytganda, "Yo'l" asarida yo'l nafaqat geografik makon, balki umid, chorasizlik, axloqiy tanlovlar va insoniylikni saqlash uchun kurash ramzi sifatida namoyon bo'ladi⁵. Asar bizga insoniyatning eng yomon va eng yaxshi tomonlarini ko'rsatadi va umid, muhabbat va insoniylikni saqlashning ahamiyatini eslatadi. Makkartining o'ziga xos uslubi va tili asarning ramziy ma'nosini kuchaytiradi va uni post-apokaliptik adabiyotning eng ta'sirli namunalaridan biriga aylantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. McCarthy, Cormac. *The Road*. Alfred A. Knopf, 2006.
2. Bloom, Harold, ed. *Cormac McCarthy*. Chelsea House Publishers, 2009.
3. Luce, Dianne C. *Reading the World: Cormac McCarthy's Tennessee Fiction*. Mercer University Press, 2009.
4. Sepich, John Emil. *Notes on Blood Meridian*. Texas A&M University Press, 2008.
5. Arnold, Edwin T., and Dianne C. Luce, eds. *Perspectives on Cormac McCarthy*. University Press of Mississippi, 1999.
6. Jarrett, Robert L. *Cormac McCarthy*. Twayne Publishers, 1997.
7. Dillard, Annie. *Pilgrim at Tinker Creek*. Harper Perennial Modern Classics, 1998.
8. Ehrenreich, Barbara. *Nickel and Dimed: On (Not) Getting By in America*. Metropolitan Books, 2001.
9. Frankl, Viktor E. *Man's Search for Meaning*. Beacon Press, 2006.

⁵ Arnold, Edwin T., and Dianne C. Luce, eds. *Perspectives on Cormac McCarthy*. University Press of Mississippi, 1999.

Date: 23rd March-2025

10. Kolbert, Elizabeth. The Sixth Extinction: An Unnatural History. Henry Holt and Co., 2014.
11. Leopold, Aldo. A Sand County Almanac. Oxford University Press, 1949.
12. McKibben, Bill. The End of Nature. Anchor Books, 1989.
13. Shiva, Vandana. Staying Alive: Women, Ecology, and Development. Zed Books, 1989.
14. Wilson, Edward O. The Diversity of Life. W. W. Norton & Company, 1992.
15. Berry, Wendell. The Unsettling of America: Culture & Agriculture. Sierra Club Books, 1977.

